

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/77/2023
Identifikačné číslo spisu:	1110231312
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1110231312.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Lawyers Group s.r.o., so sídlom Prievozská 37, Bratislava, IČO: 46 524 185 zastúpeného: Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Co/60/2019-512 zo dňa 29. januára 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I. č. k. 7C/125/2010-461 zo dňa 01. októbra 2018, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žalovaná suma po čiastočnom späťvzatí žaloby podaním zo dňa 09.03.2012 (č. l. 220) pozostávala z náhrady skutočnej škody na istine tvorenej sumou koncesionárskych poplatkov 14 775,94 eur, príslušenstvom tvoreným sumou poplatkov z omeškania 37 967 038,44 eur, príslušenstvom tvoreným sumou nákladov spojených s uplatnením istiny 84 033,59 eur. Tvrdená škoda mala vzniknúť premŕčaním pohľadávok v príčinnej súvislosti s nezákonným postupom Okresného súdu Prievidza, spočívajúcom v tom, že odmietol prijať podania žalobcu zo dňa 19.10.2006 urobené elektronickými prostriedkami, kedy žalobca postupoval v súlade s vtedy platnou právnou úpravou a podal žaloby na DVD nosiči, t. j. elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom. Okresný súd Prievidza odmietol podania zapísať s odôvodnením, že nemá k dispozícii elektronickú podateľňu a elektronické dokumenty vrátil žalobcovi. Po uplynutí časového úseku v domnení, že Okresný súd Prievidza odstránil technické nedostatky na jeho strane, opätovne podal všetky žaloby rovnakou formou. Okresný súd Prievidza opätovne jeho žaloby neakceptoval. Nezákonnosť postupu Okresného súdu Prievidza potvrdil aj ESLP rozhodnutím zo dňa 16.06.2009 Lawyer partners, a.s. v. Slovakia a ÚS SR rozhodnutím IV. ÚS 35/08 zo dňa 14. októbra 2008. Predmetom neprijatých žalôb boli pohľadávky žalobcu na nezaplatené koncesionárske poplatky.

2. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že nesprávna a neopodstatnená je argumentácia žalobcu, že proces prijatia jeho podaní uložených na DVD nosiči bol ukončený v deň, keď boli súdu po prvý krát doručené návrhy, nakoľko ak by ich doručil opätovne, porušil by čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, relevantné ustanovenia O.s.p. a vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre súdy, pričom rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vydané v tejto súvislosti, resp. Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu sú absolútne nerealizovateľné. Napriek počiatočnému nesprávnemu úradnému postupu daného súdu bol totiž v dôsledku uvedeného vo všetkých veciach (návrhoch na začatie konania obsiahnutých na DVD) priznaný podaniu návrhov na DVD plný účinok, a to vrátane následku spočívajúceho v spočívaní plynutia premľacej doby. Súd po zavedení elektronickej podateľne opakovane vyzýval žalobcu o dodatočné predloženie návrhov, avšak bezvýsledne, hoci súd bol ochotný prijať tieto návrhy s právnymi účinkami zachovanými podľa pôvodného dátumu doručenia (v zmysle nálezu ÚS SR IV. ÚS 35/08-149 zo dňa 14. októbra 2008). Žalobca napriek viacerým výzvam so súdom nespôlupracoval a nepredložil DVD nosič s návrhmi, a rozhodujúcou skutočnosťou teda v danej veci bolo, že ani jedna žaloba nebola zamietnutá s poukazom na premľanie žalovanej pohľadávky titulom jej oneskoreného podania (resp. zaevidovania Okresným súdom Prievidza), ktoré malo byť vyvolané včasným nezaevidovaním pôvodného DVD nosiča žalobných návrhov. Včasné nezaevidovanie týchto podaní (namietaný nesprávny úradný postup Okresného súdu Prievidza) teda nemalo žiadnu vecnú súvislosť s uplatňovanou náhradou škody.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zastúpení advokátom včas dovolanie z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP). Tvrdil, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení otázky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom (ktorý konštatoval samotný Ústavný súd SR vo svojom náleze zn. II. ÚS 145/2008-96 zo dňa 24. júna 2008) a škodou vzniknutou žalobcovi. S ohľadom na argumentáciu žalobcu k dostatočnému, resp. nedostatočnému preukázaniu príčinnej súvislosti sa s touto Krajský súd v Bratislave nevysporiadal. Zároveň podľa názoru žalobcu otázka dostatočného preukázania príčinnej súvislosti, tak ako je položená v tomto konaní, spočívajúcom v nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Prievidza, ktorý odmietol prijať podania žalobcu a vznikom škody nebola v rozhodovacej praxi ešte riešená. Krajský súd v Bratislave, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie sa vo svojom odôvodnení stroho stotožňuje s argumentáciou Okresného súdu Bratislava I, ktorý ako súd prvostupňový v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádzal, že žalobca nepreukázal všetky predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, a to škody a príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom súdu. K tvrdenému nedostatku príčinnej súvislosti žalobca poukazoval na ust. § 9 ods. 1 zákona č. 212/1995 Z. z. Toto ustanovenie predpisuje postup, ktorý je potrebný aplikovať ešte predtým, než dôjde k uplatneniu nároku na poplatky z omeškania pred súdom. Okrem iného je nutné najskôr dodržať postup podľa ust. § 8 zákona č. 212/1995 Z. z. Postup opísal v 8 krokoch uvedených v dovolaní. Vzhľadom na skutočnosť, že Okresný súd Prievidza neprijal návrhy, ktorými sa uplatnili práva na úhradu koncesionárskych poplatkov, došlo tak k pretrhnutiu postupu, ktorý je nevyhnutný pre vznik oprávnenia na ďalšie vymáhanie poplatkov z omeškania, teda príslušenstva koncesionárskych poplatkov. Bez uplatnenia práva na úhradu koncesionárskych poplatkov na príslušnom súde nie je možné pristúpiť k vymáhaniu príslušenstva. Definitívnym zánikom tohto príslušenstva bolo jednak plynutie času, keď sa jednotlivé nároky premľali, ako aj v dôsledku tzv. generálnych pardonov, ktoré boli do právneho poriadku zavedené zákonom č. 96/2006 Z. z. a zákonom č. 309/2007 Z. z. Navrhoval, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. januára 2020, sp. zn.: 4Co/60/2019-512 v celom rozsahu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 03. augusta 2020 k dovolaniu žalobcu navrhovala, aby dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP. Namietala, že v danom prípade nie je odôvodnený a ani naplnený dovolací dôvod uplatnený žalobcom (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Spôsob formulácie právnej otázky žalobcom: „otázka dostatočného preukázania príčinnej súvislosti, tak ako je položená v tomto konaní, spočívajúcom v nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Prievidza, ktorý odmietol prijať podania žalobcu a vznikom škody nebola v rozhodovacej praxi ešte riešená“. Uvedené podľa názoru

žalovanej nezodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na dovolanie, keď toto nepredstavuje konkretizovanie právnej otázky, ani vysvetlenie, prečo malo dôjsť k vysloveniu nesprávneho právneho názoru zo strany odvolacieho súdu, z dôvodu ktorého žalovaný navrhoval dovolanie žalobcu v zmysle § 447 písm. f) CSP odmietnuť. Ďalej namietal, že otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou.

5. Žalovaná ďalej poukázala na skutkové okolnosti žaloby s tým, že z dovolania vyplýva výlučne námietka o nesprávnom právnom posúdení príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a poplatkami z omeškania, ktoré sa mali stať nevymožiteľnými. Poplatky z omeškania však tvorili len sekundárnu časť žalobou uplatneného nároku, pričom išlo o nárok priamo nadväzujúci na primárnu časť uplatnenej škody v podobe súčtu istín koncesionárskych poplatkov. Ako súdy správne v konaní vyhodnotili, žalobca nepreukázal vznik škody v podobe súčtu žalovaných istín, keďže mu nič nebránilo pokračovať v riadne začatom konaní bez hrozby premlčania nárokov v dôsledku prvotného neprijatia návrhov súdom, nekonkretizoval nároky, ktoré mali byť premlčané, nepreukázal čo i len jedno súdne konanie, ktoré skončilo zamietnutím žaloby pre premlčanie. Ak táto časť uplatneného nároku ostala nepreukázaná, potom všetky na ňu nadväzujúce časti museli byť rovnako hypotetické a nepreukázané. Nad rámec uvedeného je však potrebné skonštatovať, že na žalobcom uplatnenú časť náhrady škody spočívajúcu v poplatkoch z omeškania sa vzťahoval generálny pardon zavedený dňom 02.02.2006 (pred podaním návrhov na okresný súd). Vzhľadom na uvedené, argumentácia žalobcu pod bodmi 3-5 dovolania nemôže mať žiadnu relevanciu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky pôvodným uznesením sp. zn. 7Cdo/290/2021 zo dňa 29. novembra 2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Co/60/2019-512 zo dňa 29. januára 2020 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd konštatoval, že súdy Slovenskej republiky boli aj v tomto konaní podľa § 193 druhá veta CSP viazané rozsudkom vo veci Lawyer Partners v. Slovakia zo dňa 16. júna 2009 a rozhodnutím Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 35/08-149 zo dňa 14. októbra 2008. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Prievidza v liste Spr. 1187/06 zo dňa 20. októbra 2006 (čl. 105) adresovaného R., U. potvrdzuje skutočnosť, že dňa 19. októbra 2006 bolo súdu doručené podanie - Sprievodný list k návrhu, ku ktorému boli pripojené dva kusy DVD Nosičov. Dovolací súd konštatoval, že začaté súdne konanie dňa 19. októbra 2006 malo byť na základe rozhodnutia Ústavného súdu SR IV. ÚS 35/08-149 zo dňa 14. októbra 2008 zaevidované do príslušného občianskoprávneho registra, a to prípadne aj na základe okruhu účastníkov pôvodného konania pred Okresným súdom Prievidza, ktorý bol uvedený v tabuľke na s. 5 - 139 citovaného nálezu Ústavného súdu SR ako neúplné podanie a vyzvať na odstránenie jeho väd. Uvedenú skutočnosť v ďalšom konaní mal overiť odvolací súd. Dovolací súd konštatoval, že začaté súdne konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku, ktoré sa následne spravuje Civilným sporovým poriadkom nie je možné skončiť v rámci správneho registra (Spr.). V ďalšom konaní bolo preto nevyhnutné, aby súd overil, či rozhodnutie EŠLP bolo Okresným súdom Prievidza realizované. Proti tomuto uzneseniu podala žalovaná podľa čl. 127 ods.1 Ústavy SR sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. k. IV. ÚS 140/2023-44 zo dňa 26. apríla 2023 rozhodol, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/290/2021 zo dňa 29. novembra 2022 bolo porušené právo sťažovateľky Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Súčasne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo/290/2021 zo dňa 29. novembra 2022 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze. V bode 55 odôvodnenia Ústavný súd zastáva názor, že je bezpredmetné bližšie sa zaoberať odôvodnením záverov, ku ktorým dospel najvyšší súd, pretože tieto bezprostredne súvisia s otázkou prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 421 CSP, ktorú posúdil dovolací súd ústavne neakceptovateľným spôsobom, čo konštatoval ústavný súd v predchádzajúcich bodoch tohto nálezu.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky následne vec opätovne prejednal s tým, že prioritné bolo

vyhodnotenie prípustnosti dovolania. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), opätovne preskúmal vec a dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1, písm. b) CSP

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok

(„CSP“) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

10. Dovolací súd vychádzal z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8XCdo/3/2019 zo dňa 22. januára 2020 a otázku príčinnej súvislosti nastolenú dovolateľkou v súlade s ním vyhodnotil ako skutkovú. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska

§ 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

11. Pokiaľ dovolateľka tvrdila, že medzi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Prievidza a škodou/ujmou, ktorá jej v dôsledku neho mala vzniknúť je vzťah príčinnej súvislosti, prehodnocuje skutkové závery odvolacieho súdu o neexistencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom okresného súdu a majetkovou škodou a nemajetkovou ujmou. Dovolací súd poukazuje na skoršie rozhodnutia, kde najvyšší súd dospel k záveru, že otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená v konkrétnych súvislostiach (pozri R 28/2008 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 1Cdo/133/2018, 8Cdo/80/2018, 8Cdo/96/2018, 8Cdo/191/2018). Otázka, či medzi nesprávnym úradným postupom okresného súdu a dovolateľkou tvrdenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmou bola príčinná súvislosť, je teda v posudzovanom spore otázkou skutkovou, pričom jej riešenie nemá právnu relevanciu z hľadiska skúmania podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP.

12. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, keďže jej žiadne preukázateľne nevznikli.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.